

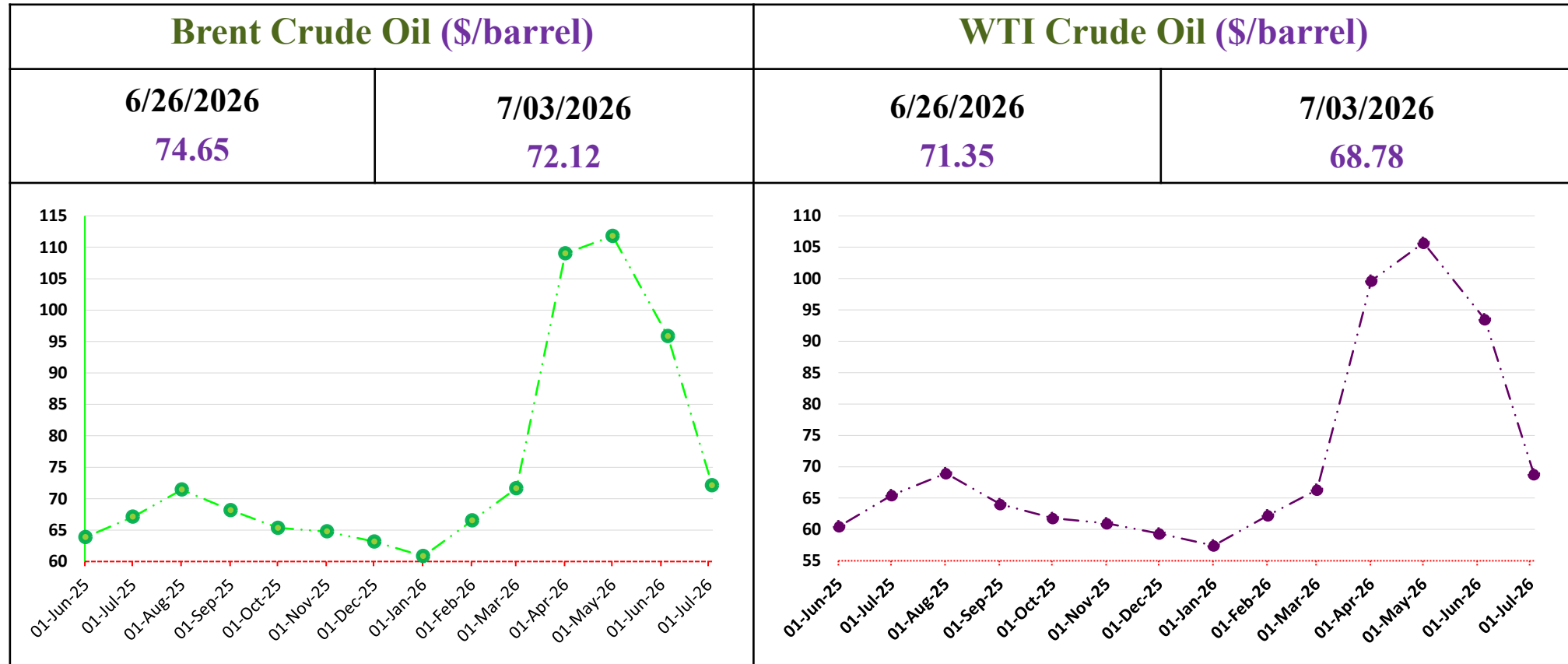
همان انرژی

دانشکده مهندسی انرژی دانشگاه صنعتی شریف

۱۳ تیر ۱۴۰۵

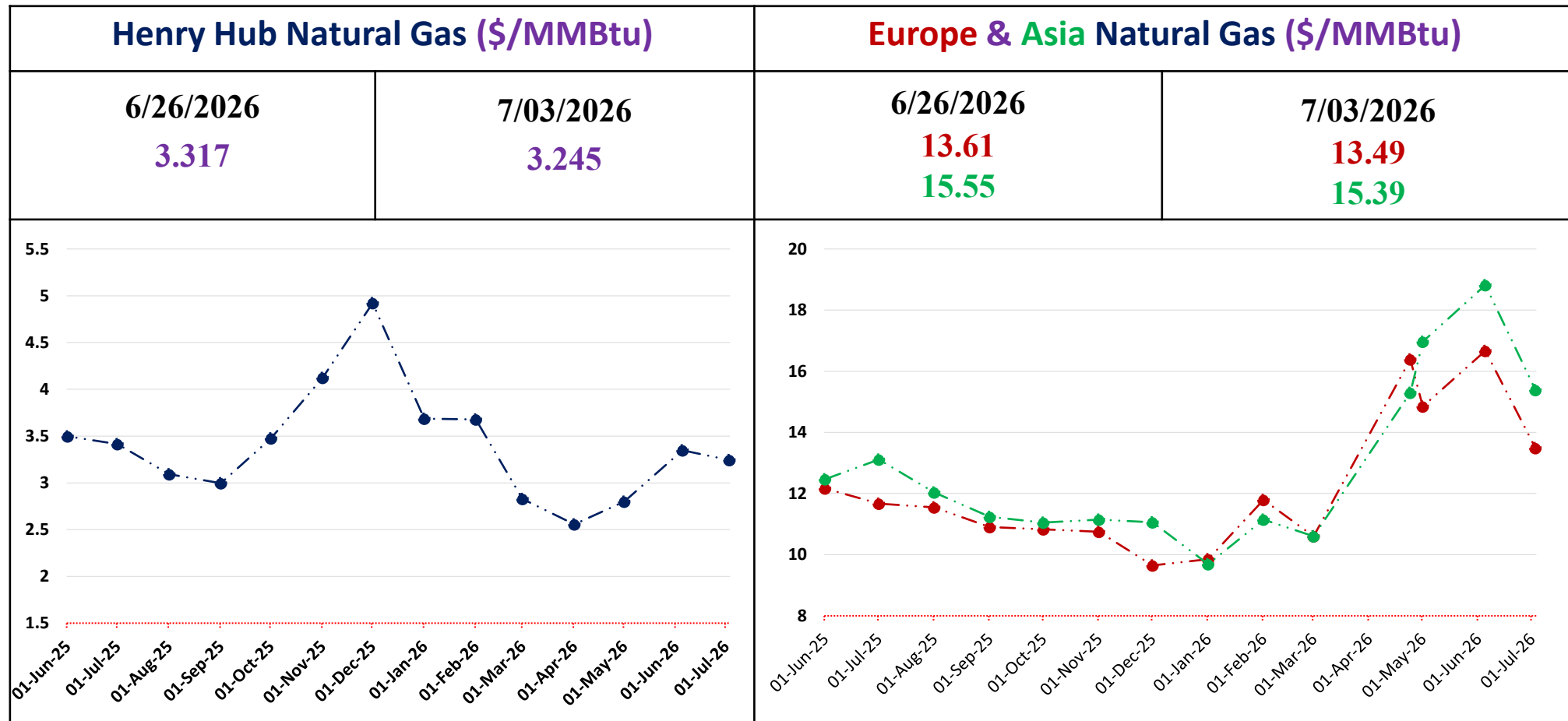
پایش بازار نفت

جهت مشاهده قیمت لحظه‌ای نفت بر این نوشته بزنید

پایش بازار گاز طبیعی

جهت مشاهده قیمت لحظه‌ای گاز بر این نوشته بزنید

پویایی های بازار (۱)

• در روزهای گذشته قیمت نفت خام با فراز و نشیب فراوان همراه بود.

- نفت خام برنت که در شنبه گذشته به قیمت ۷۲.۳۱ دلار هر بشکه معامله شده بود، امروز به بهای ۷۲.۱۳ دلار در بورس اروپایی لندن خرید و فروش شد.
- نفت خام وست تگزاس اینترمدییت که شنبه گذشته ۷۰.۰۱ دلار در هر بشکه در بازار کاشینگ اوکلاهما عرضه می گشت به بهای ۶۸.۷۸ دلار امروز معامله گردید.
- هر دو نوع نفت خام کاهش قلیل و حدود ۲۰ سنتی داشته اند.
- توافق ایران با ایالات متحده آمریکا برای مذاکرات ۶۰ روزه مهمترین عامل جهت کاهش قیمت حامل های هیدروکربوری و ثبات در بازارهای جهانی بوده، بخصوص که در جریان تشییع رهبر شهید انقلاب اسلامی ایران بنظر می رسد که اسرائیل و ایالات متحده حملات ایزدایی خود را تا این لحظه به سرزمین و آبهای ایران و لبنان متوقف کرده اند. هرچند که عادت کشتار فلسطینی ها در غزه و سرزمین های اشغالی ادامه دارد.

• بنظر می رسد که مخاصمه در خلیج فارس باعث شتاب دادن به گذار انرژی در جهان شده است

- کشف و طراحی مسیرهای جدید که بتواند وابستگی به تنگه هرمز را کمتر نماید از اهداف شرکتهای ملی (NOCs) و شرکتهای بین المللی نفتی (IOCs) است.
- قیمت های نفت خام در پس از شروع جنگ اسرائیل و آمریکا علیه ایران تا ۱۲۰ دلار هر بشکه صعود کرد.
- در همه کشورها تدابیر شدید برای کاهش مصرف انرژی، بهینه سازی، و متنوع سازی مبادی ورودی انرژی در نظر گرفته شد.
- تمایل به استفاده از انرژی های تجدیدپذیر بیشتر شده. در ۲۵ تا ۸۶ درصد از اضافه شدن به ظرفیت نیروگاه های برقی جهان از نوع تجدیدپذیر بوده است.

پویایی های بازار (۲)

- بهای گاز طبیعی در هنری هاب که در هفته گذشته به ۳.۱۷ دلار به ازای هر یک میلیون واحد حرارتی انگلیسی (بی تی یو) رسیده بود صبح امروز به ۳.۲۵ دلار به ازای هر میلیون بی تی یو افزایش یافت.
- انواع گاز طبیعی از جمله گاز طبیعی مایع شده (ال ان جی) در بازارهای مختلف قیمت مشابه هفته گذشته داشته اند.
- از جمله قیمت گاز طبیعی فشرده شده در بندر رتردام هلند به ۱۳.۴۹ دلار و در ساحل کره و ژاپن به ۱۵.۳۹ دلار بر بی تی یو رسید.
- **ایران مذاکرات خود با ژاپن برای فروش مجدد نفت خام آغاز کرده است**
- ژاپن از ۲۰۱۹ خرید نفت از ایران را متوقف کرده بود.
- **سود زیاد شرکتهای نفتی آمریکایی باعث خشم ترامپ شده است**
- قیمت بنزین در روز جشنهای مربوط به ۲۵۰ امین سالگرد استقلال ایالات متحده همچنان بالاست.
- پالایشگاهداران سود بالایی مانند آن چه که در ۲۰۲۲ و پس از حمله روسیه به اوکراین به دست آوردند، در حال حاضر به چنگ می آورند.
- در حالیکه در ایالت کالیفرنیا هر گالن بنزین ۵ دلار و متوسط در همه ایالتها ۳.۸۵ دلار به فروش می رسد، ترامپ گفته بود که او علاقه دارد تا قیمت متوسط بنزین در آمریکا در سطح ۲.۵۰ دلار هر گالن باشد. این مقدار کاهش قیمت احتمالا امکان ناپذیر بودم و مردم در سفرهای روز استقلال آن را فراموش نخواهند کرد.

عوامل فزاینده قیمت

- **تشدید درگیری‌ها و حمله به نفتکش قطری**

- تبادل آتش و درگیری پس از آن آغاز شد که ایران یک کشتی کانتینری را هدف قرار داد و آمریکا روز بعد حملاتی را انجام داد. واشنگتن پس از اینکه تهران یک کشتی حامل نفت قطر را مورد اصابت قرار داد، دور دیگری از حملات را به راه انداخت.

- **سطح ترافیک دریایی در تنگه هرمز**

- بازارهای جهانی نفت بی‌ثبات هستند؛ چرا که محدودیت شدید ترافیک دریایی از تنگه هرمز و مسیرهای عبوری معین شده آن‌ها باعث شده تا نااطمینانی از وضعیت بازار همچنان وجود داشته باشد.

- **تخریب زیرساخت‌های ال‌ان‌جی در خاورمیانه**

- بسته شدن تنگه هرمز به‌طور مؤثر بیش از ۸۰ میلیون تن در سال ظرفیت ال‌ان‌جی را از دسترس خارج کرده است و طبق پیش‌بینی‌های وود مکنزی، حتی در سناریوی «صلح سریع» نیز بازارهای ال‌ان‌جی تا سال ۲۰۲۸ انتظار نرم‌شدن ندارند.

- **تقاضای جهانی قوی (LNG اروپا و آسیا)**

- پیش‌بینی تقاضای رکوردشکن برق و خطرات ناشی از گرما، قیمت‌های گاز اروپا و آسیا را افزایش داده است. همچنین واردات LNG چین در ژوئن به بالاترین سطح از ژانویه رسید و رقابت شدیدی بر سر محموله‌های آبی به دلیل گرمای شدید در آسیا ایجاد شد.

عوامل کابنده قیمت

• مزاد عرضه ناشی از افزایش صادرات ایران و روسیه

- صادرات نفت ایران با برداشته شدن محاصره دریایی آمریکا از ۴۰ میلیون بشکه فراتر رفت، در حالی که ارسال‌های رکوردشکن روسیه باعث انباشت قابل توجه ذخایر دریایی نفت شد. این روند همراه با آزادسازی ذخایر اضطراری و فروش‌های موردی عربستان به آسیا، مزاد بازار ایجاد کرد. در بخش گاز نیز تزریق ذخایر گاز در هفته منتهی به ۲۶ ژوئن با ۸۷ میلیارد فوت مکعب بیشتر از حد انتظار بود و کل ذخایر حدود ۶.۲٪ بالاتر از میانگین تاریخی باقی ماند.

• بازگشت جریان صادرات نفت از تنگه هرمز به سطح پیش از جنگ

- نفت ایران با برداشته شدن محاصره دریایی به بازار نفت بازگشته است و امارات متحده عربی صادرات خود را به بیش از ۳.۹ میلیون بشکه در روز بازگردانده است و عربستان سعودی صادرات نفت به آسیا را افزایش داده است، به طوری که کل جریان روزانه از طریق تنگه هرمز از ۱۰ میلیون بشکه فراتر رفته است. صادرات عربستان سعودی به حدود ۹۰ درصد از سطح پیش از جنگ بازگشته و امارات نیز صادرات خود را از طریق مسیرهای جایگزین و خط لوله‌ای که از تنگه عبور نمی‌کند، به سطح پیش از جنگ رسانده است.

• پیشرفت مذاکرات آمریکا و ایران

- ترامپ اعلام کرد مذاکرات آمریکا و ایران پس از دیدارهای جداگانه میانجی‌های قطری و پاکستانی با طرفین در دوحه به خوبی در حال پیشرفت است. این خوش‌بینی باعث شد قیمت نفت به پایین‌ترین سطح از پیش از درگیری خاورمیانه برسد.

مجوز عمومی آمریکا برای نفت ایران (۱)

محدودیت‌ها

معاملات با کره شمالی، کوبا، و مناطق اشغالی اوکراین مجاز نیست.
چارچوب‌های ضد تروریسم (FTO) تحت پوشش این مجوز نیست.

چه چیزی مجاز است؟

کل زنجیره ارزش: تولید، حمل‌ونقل، بیمه، خدمات بندری، تعمیرات اضطراری. پرداخت‌های دلاری به اشخاص مسدودشده نیز مجاز است.

مجوز مذکور چیست؟

دفتر کنترل دارایی‌های خارجی ایالات متحده آمریکا یا OFAC در ۲۲ ژوئن ۲۰۲۶ مجوزی موقت صادر کرد که معاملات مرتبط با نفت خام، فراورده‌های نفتی، و پتروشیمی ایران را تا ۲۱ اوت ۲۰۲۶ مجاز می‌سازد.

مجوز عمومی آمریکا برای نفت ایران (۲)

مهلت اجرا: همه مراحل معامله (برداشت، حمل، تحویل، پرداخت) باید پیش از ۲۱ اوت ۲۰۲۶ تکمیل شود.

⚡ ریسک‌ها و الزامات

بررسی دقیق طرف‌های معامله

هویت کامل طرفین و هرگونه ارتباط با سازمان‌های تروریستی (FTO) باید احراز شود؛ مجوز عمومی این ریسک را پوشش نمی‌دهد.

ساختار بندی حقوقی معاملات

معاملات باید با در نظر گرفتن تداخل قوانین تحریمی و ریسک توقیف دارایی‌ها طراحی شوند.

💡 فرصت‌ها و اقدامات

عدم اطمینان از تمدید

هیچ تضمینی برای تمدید وجود ندارد؛ برنامه‌ریزی بر اساس اتمام مجوز در ۲۱ اوت الزامی است.

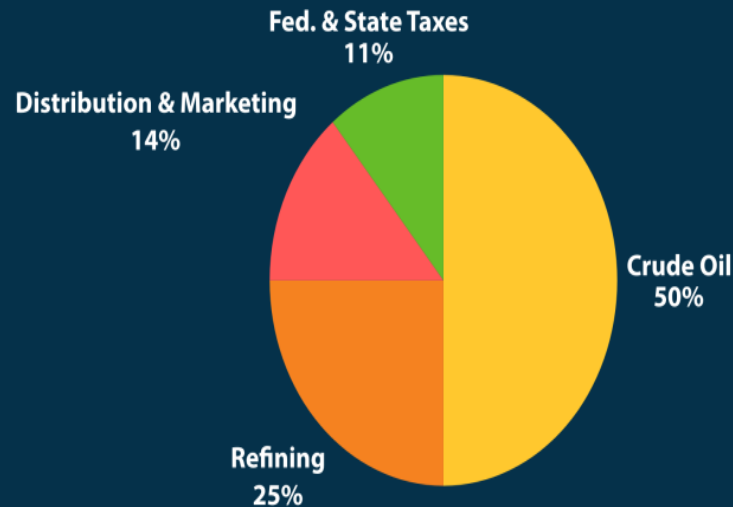
پرداخت‌های دلاری مجاز

برای اولین بار، پرداخت دلاری به اشخاص مسدود شده در چارچوب معاملات مجاز امکان پذیر شده است.

تداوم قیمت بالای بنزین با وجود کاهش قیمت نفت (۱)

What Actually Determines Gasoline Prices?

اجزای تشکیل دهنده قیمت بنزین

- با وجود امضای تفاهم نامه میان ایالات متحده و ایران برای پایان دادن به درگیری ها و بازگشت قیمت نفت به سطوح پیش از جنگ، قیمت بنزین در آمریکا همچنان در سطح بالایی باقی مانده است. قیمت نفت خام وست تگزاس اینترمدیت از اوج دوران بحران به حدود ۶۹ دلار در هر بشکه، نزدیک به سطح پیش از جنگ (۶۷ دلار)، کاهش یافته، اما میانگین قیمت بنزین همچنان حدود ۲.۹۰ دلار به ازای هر گالن است که تقریباً یک دلار بیشتر از اواخر فوریه محسوب می شود.

- این اختلاف ناشی از تأخیر طبیعی انتقال کاهش قیمت نفت به بازار خرده فروشی، پایین بودن ذخایر بنزین، تقاضای بالای فصل سفر، و تلاش جایگاه های عرضه سوخت برای جبران کاهش سود در ماه های گذشته است، نه رفتار شرکت های بزرگ نفتی.

- از آنجا که کمتر از ۵ درصد جایگاه های سوخت در مالکیت شرکت های بزرگ نفتی قرار دارند، بخش عمده قیمت گذاری توسط مالکان مستقل جایگاه ها انجام می شود و ساختار رقابتی بازار نیز احتمال تبانی گسترده برای افزایش قیمت را کاهش می دهد.

تداوم قیمت بالای بنزین با وجود کاهش قیمت نفت (۲)

قیمت بنزین (دلار در هر گالن)

- بحران جنگ و اختلال در تردد نفتکش‌ها از طریق تنگه هرمز که حدود یک‌پنجم مصرف جهانی نفت از آن عبور می‌کند، موجب جهش قیمت نفت و بنزین در ابتدای بحران شد و نشان داد که امنیت مسیرهای انتقال انرژی همچنان نقش تعیین‌کننده‌ای در بازارهای جهانی دارد. هرچند توافق اخیر بر تداوم عبور آزاد کشتی‌ها از تنگه هرمز تأکید دارد،
- ادامه تنش‌های نظامی و حملات متقابل باعث شده است که بازار هنوز به شرایط عادی بازنگردد.
- هزینه‌های بالای سوخت همچنان فشار قابل‌توجهی بر خانوارهای کم‌درآمد و طبقه متوسط وارد می‌کند؛ به‌گونه‌ای که بسیاری از خانواده‌ها ناچار به کاهش هزینه‌های مصرفی، افزایش بدهی یا صرف‌نظر از برخی مخارج غیرضروری شده‌اند.
- این وضعیت نشان می‌دهد که حتی پس از کاهش قیمت نفت، بازگشت بازار سوخت به تعادل نیازمند زمان، ثبات ژئوپلیتیکی و بهبود شرایط عرضه و ذخایر جهانی است.

راه‌های ارتباطی با مجموعه جهان انرژی

ایمیل: maleki@sharif.edu

کانال بله: @JahanEnergySharif

سایت: <https://sharif.ir/~maleki/generic.html>

همکاران این شماره: امیرعلی حسن‌زاده، علی فریادرس، و عباس ملکی

